

UZASADNIENIE

Pozwem w postępowaniu upominawczym z dnia 18 grudnia 2021 roku powód Horyzont Niestandardowy Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W., Nr (...): (...), domagał się zasądzenia od pozwanej H. J. na swoją rzecz kwoty 200927,49 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Na dochodzoną pozwem kwotę złożyło się 192 758,31 zł tytułem wierzytelności zakupionych przez powoda od (...) Bank S.A., 6077.78 zł tytułem wymagalnych odsetek, naliczonych przez powoda za opóźnienie od dnia 16 czerwca 2021 roku (tj.: kolejnego dnia po zawarciu umowy cesji) do dnia poprzedzającego wniesienie pozwu. Powód żądał również zasądzenia od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, w tym opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Motywuując pozew podkreślał, że pozwana (kredytobiorca) H. J. w dniu 22 września 2014 roku zawarła z poprzednikiem prawnym powoda (kredytodawcą) (...) Bank S.A. umowę o udzielenie kredytu gotówkowego. Zawierając umowę pozwana zobowiązała się zwrócić kredytodawcy kwotę zobowiązania wraz z kosztami i odsetkami w ratach, których termin płatności określała łącząca strony umowa jednak zaprzestała wywiązywania się z jej warunków. Mając na względzie nieterminowe regulowanie przez kredytobiorcę rat kredytu, pismem z dnia 10 lipca 2018 roku kredytodawca wezwał ją do uiszczenia należnego i wymagalnego zadłużenia. Brak regulacji zaległości skutkowało wypowiedzeniem umowy, pismem datowanym na dzień 22 kwietnia 2021 roku.

Dnia 15 czerwca 2021 roku kredytodawca (...) Bank S.A. z siedzibą w W. zawarł z powodem umowę cesji wierzytelności, w następstwie której to umowy powód nabył m.in. wierzytelność przysługującą względem pozwanej.

Nakazem zapłaty z dnia 21 grudnia 2021 roku Sąd Okręgowy w Suwałkach uznał roszczenie powoda względem pozwanej w całości, zasądzając na jego rzecz kwoty dochodzone pozwem wraz z kosztami procesu.

Powyższy nakaz zapłaty zaskarżyła sprzeciwem pozwana H. J., wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda kosztów procesu na podstawie art. 98 § 1 i k.p.c.

Pozwana potwierdziła fakt zawarcia umowy kredytu z poprzednikiem prawnym powoda podnosząc jednak zarzut przedawnienia, a także kwestionowała okoliczności odebrania wezwania do zapłaty i odebrania wypowiedzenia umowy.

Formułując zarzuty wskazywała na zarzut przedawnienia roszczenia, niewykazanie istnienia roszczenia co do zasady i co do wysokości oraz nieważność (abuzyjność) postanowień umowy ustalających koszty kredytu w tym naliczenie odsetek od kosztów kredytu.

Sąd ustalił, co następuje:

Umową Nr (...) zawartą w dniu 18 września 2014 roku kredytodawca (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w G. (poprzednik prawny (...) Banku S.A.) udzielił kredytobiorcy H. J. kredytu gotówkowego w kwocie 199 958,88 zł. Zgodnie z zapisami przewidzianymi w § 2 umowy, kwoty kredytu miały zostać przelane na rachunek kredytobiorcy. Okres kredytowania został ustalony na 10 lat, tj.: od 18 września 2014r roku do 18 września 2024 roku. Oprocentowanie kredytu zostało uregulowane w § 3 gdzie wskazano, że kredyt był oprocentowany według zmiennej stopy procentowej wynoszącej 15,90 % w skali roku zawarcia umowy, której wysokość była ustalana jako suma zmiennej stopy procentowej obowiązującej w banku oraz stałej marży banku. Szczegółowe zasady liczenia oprocentowania i jego zmiany zostały ustalone w §3 i 4 umowy. Jednocześnie wysokość stopy procentowej nie mogła przekroczyć wymienionej w umowie stawki odsetek maksymalnych. Stawka Rzeczywistej Rocznej Stopy Oprocentowania została ustalona na wartość 20,65 %, w następstwie czego całkowita kwota do zapłaty wynosiła 402 004,23 zł stanowiąc sumę całkowitego

kosztu kredytu, tj.: kwoty 222 041,24 zł i całkowitej kwoty kredytu 179 962,99 zł. W ramach § 7 strony określili, że kredytobiorca będzie zobligowany do spłaty udzielonego kredytu wraz z opłatami oraz odsetkami w 120 ratach kapitałowo odsetkowych, płatnych na wskazany przez kredytodawcę rachunek bankowy. Wysokość rat miała wynosić 3350,03 zł za wyjątkiem ostatniej raty, przy czym płatne miały być w terminie do 18 dnia każdego miesiąca. Ostatnia rata, mająca charakter wyrównawczy, miała zostać uiszczona w kwocie 3350,66 zł. Kredytobiorca był również uprawniony do odstąpienia od zawartej umowy, bez podania przyczyn, w terminie 14 dni od dnia jej zawarcia (§ 10 umowy). W przypadku wystąpienia opóźnienia w spłacie zobowiązania bank był uprawniony do traktowania jako zadłużenie przeterminowane co uprawniało bank do naliczania i pobierania odsetek karnych według zmiennej stopy procentowej, określonej jako czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP. Nadto Bank w takiej sytuacji był uprawniony do naliczenia opłaty 30 zł za wykonaną czynność windykacyjną (upomnienie, wezwanie do zapłaty).

Okoliczności dopuszczające wypowiedzenie umowy przez kredytodawcę zostały opisane w § 9 umowy. Zgodnie z brzmieniem zawartej w nim regulacji, bank mógł wypowiedzieć umowę kredytu zgodnie z postanowieniami określonymi w umowie. (dowód: umowa kredytu gotówkowego k. 6 - 7).

Początkowo H. J. dokonywał terminowej regulacji zobowiązań z tytułu zawartej umowy. Sytuacja ta uległa jednak zmianie w 2018 roku, czego następstwem było wystosowanie przez kredytodawcę wezwania z dnia 10 lipca 2018r nadanego przesyłką poleconą R (00) (...) na adres pozwanej wskazany w umowie z żądaniem zapłaty w terminie 7 dni. Brak uregulowania zobowiązania skutkowało dalem wypowiedzeniem umowy kredytu gotówkowego pismem z dnia 10 sierpnia 2018 roku doręczonym dorosłemu domownikowi J. J. w dniu 16 sierpnia 2018r (dowód- potwierdzenie odbioru k.101). Przedmiotowe wezwanie zobowiązywało kredytobiorcę do zapłaty zaległej kwoty 16 326,21 zł w terminie 14 dni roboczych od doręczenia wypowiedzenia warunkowego. Kredytobiorca został również poinformowany o możliwości wystąpienia z wnioskiem o restrukturyzację zadłużenia, w terminie 14 dni od otrzymania pisma (dowód: k. 9).

W dniu 22 kwietnia 2021 roku (...) Bank S.A. z siedzibą w W. sporządził wyciąg z ksiąg bankowych wskazujący na wysokość i źródło zobowiązania H. J. (dowód: wyciąg z ksiąg bankowych k. 11).

Dnia 15 czerwca 2021 roku kredytodawca (...) Bank S.A. z siedzibą w W. oraz powód Horyzont Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny z siedzibą w W. Nr (...): (...) zawarli umowę cesji, mocą której cedent przekazał na rzecz cesjonariusza (powoda) wierzytelność przysługującą m.in. względem pozwanej (dowód: umowa cesji wierzytelności k. 17-22, załącznik do umowy k. 24).

Pismem z dnia 8 lipca 2021 roku H. J. została zawiadomiona o przelewie ciężącego na niej zobowiązania na rzecz Horyzont Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego z siedzibą w W. Nr (...): (...). Przedmiotowy dokument stanowił również wezwanie do zapłaty kwoty zaległości, która w dniu sporządzenia zawiadomienia wynosiła 196 790,75 zł (dowód: informacja o przelewie k. 14).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Będąc źródłem dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia umowa Nr (...) była umową kredytu w rozumieniu art. 69 ustawy prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku, gdyż spełniała wszelkie warunki niezbędne do uznania umowy za umowę kredytu, przewidziane w przedmiotowym przepisie. Co istotne pozwany (kredytobiorca) w toku postępowania nie podważał okoliczności zawarcia z poprzednikiem prawnym powoda przedmiotowej umowy, faktu wypłacenia mu wskazanej w umowie kwoty oraz nie kwestionował faktu, że nie dokonał spłaty kredytu. Jednocześnie pozwany negował fakt doręczenia mu przez poprzednika prawnego powoda pisma w postaci wezwania i wypowiedzenia umowy co czyniło zdaniem pozwanego wypowiedzenie z dnia 10 sierpnia 2018 roku umowy kredytu nieskutecznym.

Jak stanowi art. 74c ust. 1 i 2 PrBank w przypadku gdy kredytobiorca spóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych od doręczenia wezwania. Równocześnie w treści tegoż wezwania bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Przytoczona regulacja prawna stanowi minimum gwarancji w zakresie poinformowania kredytobiorcy, który popadał w zwłokę o możliwości wystąpienia z wnioskiem o zastosowanie procedury restrukturyzacji zadłużenia.

Sąd pragnie w tym miejscu podkreślić, że przedmiotowa kwestia stanowiła również przedmiot omówienia w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego. Z rzeczowej judykatury SN płynie jednoznaczny wniosek, zgodnie z którym wypowiedzenie umowy o kredyt będące uprawnieniem kształtującym banku, prowadzącym do zakończenia nawiązanego stosunku prawnego, bez dochowania wymaganych warunków, może prowadzić do uznania tej czynności za bezskuteczną. Nie może być zatem czynnością nagłą, zaskakującą dla kredytobiorcy, nawet jeżeli istnieją podstawy do podjęcia jej zgodnie z treścią umowy. Jest ono bardzo dotkliwe dla kredytobiorcy, dlatego skorzystanie z niego powinno nastąpić po wyczerpaniu środków mniej dolegliwych, odpowiednich wezwań (vide: post SN z dnia 16 grudnia 2020 roku, sygn. akt III CSK 196/20, wyrok SN z dnia 24 września 2015 roku, sygn. akt V CSK 689/14 i z dnia 08 września 2016 roku, sygn. akt II CSK 750/15, legalis).

Oceniając okoliczności faktyczne przedmiotowej sprawy Sąd nie był jednak w stanie obdarzyć wiarygodnością twierdzeń pozwanego, co do niedochowania przez pierwotnego wierzyciela wymogów stawianych przez art. 75c PrBank. Pismem datowanym na dzień 10 lipca 2018 roku kredytodawca wystosował wezwanie, w którym wskazał kwotę zaległej i wymagalnej wierzytelności, termin jej płatności. Wezwanie to zostało wysłane na adres pozwanej wskazany w umowie listem poleconym R (OO) (...) (dowód k.8), a jak wynika z treści umowy (§ 13) kredytobiorca zobowiązany był do niezwłocznego powiadamiania banku o zmianie adresu zameldowania jak też adresu do korespondencji. Brak zapłaty pomimo wezwania skutkowało z kolei wypowiedzeniem umowy oraz pouczeniem o terminie na wystąpienie z wnioskiem o restrukturyzację zadłużenia wynoszącym 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania. Przedmiotowe wezwanie zostało doręczone na wskazany przez pozwaną w umowie adres zamieszkania, tj.: (...); (...)-(...) K. w dniu 16 sierpnia 2018 roku, co potwierdza nadesłane do akt sprawy potwierdzenie odbioru k. 101). W momencie gdy kredytodawca wywiązał się z obowiązku przewidzianego w art. 75c PrBank to na kredytobiorcę zostaje scedowany obowiązek wykazania, iż złożył on wniosek o restrukturyzację, czego pozwana H. J. do momentu wydania orzeczenia nie uczyniła.

Powyższe łącznie z faktem doręczenia pozwanej wypowiedzenia z dnia 9 sierpnia 2018 roku w dniu 16 sierpnia 2018 roku jednoznacznie świadczy o skutecznym wypowiedzeniu umowy kredytu Nr (...) z dnia 18 września 2014 roku, a w konsekwencji postawieniu zobowiązania w stan wymagalności.

Wymagającą oceny kwestią była również podnoszona przez pozwaną wysokość prowizji za udzielenie kredytu ustalona na kwotę 19 995,89 zł. Prowizja kredytowa, co do zasady, stanowi (obok odsetek) o odpłatnym charakterze umowy kredytowej i stanowi odrębne od odsetek wynagrodzenie banku związane z umową kredytu. Żądanie w zakresie zapłaty prowizji stanowi bowiem roszczenie niezależne od odsetek i innych kosztów, niejednokrotnie niezwiązane z faktem wykorzystania przez kredytobiorcę kredytu (art. 77 PrBank). Powstanie roszczenia o zapłatę prowizji, jego wymagalność, wysokość jak też uwolnienie z obowiązku zapłaty reguluje treść umowy kredytu z której prowizja wynika. Zgodnie z art. 69 ust. 2 pkt. 9 PrBank umowa kredytu może w swojej treści zawierać zapis dotyczący obowiązku zapłaty przez kredytobiorcę odpowiedniej prowizji kredytowej na rzecz kredytodawcy. Prowizja taka stanowi przykład prowizji przygotowawczej wynikającej z podjętych przez kredytodawcę działań w postaci sporządzenia dokumentów, wyciągów, weryfikacji zdolności kredytowej kredytobiorcy ale również ryzyka związanego z niewypłacalnością podmiotu bądź osoby, której kredyt jest udzielany. Pozostaje ona związana z gotowością do wykonania wynikającego z umowy obowiązku w postaci wydania kredytobiorcy na jego żądanie określonej sumy pieniężnej. Materializacja czynności, za które przysługuje prowizja kredytowa następuje zaś z chwilą przekazania kredytobiorcy kwot kredytu.

Łącząca pozwanego oraz pierwotnego wierzyciela umowa kredytu przewidywała prowizję za udzielenie kredytu w wysokości 19995,89 zł, pobieraną w formie przelewu na rachunek banku z wskazanej w umowie kwoty kredytu, (§

2 umowy) i wynosiła ok. 11% udzielanego kredytu. Treść powołanych zapisów w sposób klarowny wskazuje tytuł prawny do dochodzenia tej należności, jak również jej precyzyjną wysokość. Obowiązek zapłaty przez kredytobiorcę kwoty prowizji na rzecz kredytodawcy powstał w momencie zawarcia umowy kredytu i przekazania do dyspozycji kredytobiorcy całkowitej kwoty kredytu. Bank zobligował się udostępnić umówioną kwotę kredytu zaś pozwany miał możliwość jej wykorzystania zgodnie z przeznaczeniem. Kredytobiorca był wprawdzie, na podstawie § 9 umowy, uprawniony do odstąpienia od umowy kredytu, co zwolniłoby go z obowiązku zapłaty prowizji, jednakże nie skorzystał z takiej możliwości.

Na gruncie powyższego Sąd uznał podnoszone przez pozwanego zarzuty co do nienależności dochodzonej prowizji za nieuzasadnione. Co się zaś tyczy samej wysokości prowizji, dla jej oceny należy odnieść się do przepisów zawartych w ustawie o kredycie konsumenckim z dnia 12 maja 2011 roku. Obowiązująca na datę zawarcia umowy (18.09.2014r.) treść ustawy nie zawierała art. 36 a, bowiem zmiana ustawy wprowadzająca ten przepis weszła w życie z dniem 11 marca 2016r (Dz.U. 2015 poz. 1357). Ustawowo zatem nie była uregulowana kwestia wysokości opłat i pozaodsetkowych kosztów kredytu w tym prowizji tak jak to uczyniono w art. 36a obecnego brzmienia ustawy. Nadto w art. 9 przepisów przejściowych do ustawy wprowadzającej regulację zawartą w art. 36a zawarto zapis iż „Przepisy art. 33a oraz art. 36a-36c ustawy zmienianej w art. 7, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do umów o kredyt konsumencki zawartych po dniu wejścia w życie art. 7”. Zatem ustawodawca nie zdecydował się do sięgnięcia po drastyczne rozwiązanie, a sprowadzające się do ingerencji w zawarte już umowy w zakresie kosztów kredytów udzielanych konsumentom, tym samym pozostawiając w mocy istniejące stosunki prawne ukształtowane przez strony w ramach zasady swobody umów (art. 353¹kc) .

Od dnia 11 marca 2016r w ramach art. 36a przedmiotowej ustawy przewidziana została procedura ustalania maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu, które stanowią wszelkie opłaty, prowizje, w tym koszty notarialne, które kredytobiorca jest w obowiązku uiścić na rzecz kredytodawcy celem uzyskania kredytu. Dopuszczalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu ustala się dodając 25 % całkowitej kwoty kredytu oraz 30 % całkowitej kwoty kredytu, obliczonej stosownie do długości okresu spłaty, przy czym wartość 30 % odnosi się do jednego roku kredytowania. Jednocześnie w całym okresie kredytowania koszty te nie mogą przekraczać 100% całkowitej kwoty kredytu (kom do art. 36 a u.o.k.k. P. Mikłaszewicz w red. Osajda 2019).

Na gruncie niniejszej sprawy wskazana §1 umowy kwota kredytu kształtowała się na poziomie 199 958,88 zł zaś całkowita kwota do zapłaty przez kredytobiorcę wynosiła 402 004,23 zł (§4 ust.5 umowy), jednak w ramach swobody umów takie ukształtowanie prawa i obowiązków stron, (przy braku ograniczeń ustawowych) było zdaniem sądu dopuszczalne.

Podkreślić jednak należy, iż całkowity okres spłaty kredytu został ustalony na 120 miesięcy a zatem 10 lat, z czego znaczna część kredytu tj. kwota 166412,99 zł przeznaczona była na spłatę wcześniej zaciągniętego w tym samym banku kredytu. Tak długi okres kredytowania istotnie wydłużał ryzyko zaprzestania spłaty kredytu przez kredytobiorcę, co też ostatecznie nastąpiło, a ryzyko to poniósł wierzyciel. Nadmienić należy, iż w okresie kiedy był pozwanej udzielany kredyt – większość kredytów długoterminowych niezabezpieczonych hipotecznie udzielana był na podobnych warunkach. Nie godząc się z warunkami kredytowania pozwana mogła poszukiwać kredytu w innym banku, a mimo to zgodziła się na warunki proponowane u poprzednika prawnego powoda podpisując umowę.

Zdaniem Sądu powód wykazał również wysokość przysługującego mu względem pozwanego roszczenia przedkładając umowę o udzielenie kredytu, wyciąg z ksiąg bankowych, wezwanie do zapłaty oraz pismo stanowiące wypowiedzenie umowy kredytu, których wiarygodności pozwany nie zdołał podważyć.

Finalnie odnosząc się do zarzutu przedawnienia wskazać należy, że rację ma powód podnosząc, iż do takiego nie doszło czemu dał wyraz w odpowiedzi na sprzeciw (k70). Jak stanowi bowiem art. 118 kc „Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. **Jednakże koniec terminu przedawnienia**

przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata.”

Skoro zatem do skutecznego wypowiedzenia umowy doszło w roku 2018 to termin przedawnienia wynoszący 3 lata upływał z końcem roku 2021. Wniesienie pozwu w dniu 14 grudnia 2021r nastąpiło więc przed upływem terminu przedawnienia.

Mając na uwadze powyższe, jak również brak skutecznego podważenia przez pozwanego popartych dowodami twierdzeń powoda oraz fakt skutecznego przeniesienia zobowiązania przysługującego (...) Bank S.A. z siedzibą w W. względem H. J. na powoda Horyzont Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. Nr (...): (...) drogą cesji, roszczenie dochodzone pozwem należało uwzględnić w całości.

Jednocześnie z uwagi na zasądzenie roszczenia w całości, powodowi przysługiwał od pozwanej, na zasadzie art. 98 k.p.c. zwrot poniesionych kosztów procesu, które stanowiły koszty zastępstwa procesowego wraz z opłatą od pełnomocnictwa oraz koszty opłaty od pozwu.

SSO Cezary Olszewski